

Els estudis i la premsa local al segle XXI

UNIVERSITAT DE LES ILLES BALEARS
1, 8 i 15 d'octubre de 2009. De 18 a 21h.
AUDITORI MUNICIPAL DE PORRERES
3 i 17 d'octubre de 2009. De 9 a 15h.

Inscripcions obertes
Possibilitat de presentar estudis monogràfics

2 crèdits de lliure configuració UIB
2 crèdits de formació permanent per al professorat (pendent de confirmació)

Programa definitiu a www.iebaleaics.org

Ara que als bars ja no hi ha fum, us ensorren la metàfora?

—Haig de reconèixer que sóc dolent posant títols, però aquesta vegada crec que *Fum* explica alguna cosa i n'estic content. Hi parlem de política, però des del punt de vista antropològic. Als països llatins els bars són gairebé centres cívics, punts de trobada; per això ens ha anat bé de centrar-hi l'acció. Tant podria ser un bar de poble com de ciutat. Ens n'interessa el caliu. Fins i tot hi ha molts bars que a altes hores de la nit tanquen la persiana i creen un petit reducte (i aquí, amb prohibició o sense, s'hi fumarà segur) amb gent que arregla el món però que l'endemà ha de dir: "No, això és impossible." Són, segurament, projectes afectats per l'alcohol i també pel fum, per aquesta seva cosa borrosa.

—**La política institucional hi ocupa una posició preferent, a la conversa...**

—És que la paraula *fum* lliga força amb *política*. On són aquelles promeses electorals? On són totes aquelles coses que s'havien de canviar? Són fum.

—**Un personatge diu: "A mi se me'n refoten les dretes i les esquerres: jo el que vull és guanyar"...**

—Sí. Feia tres anys que no tenia res a dir, i per tant, no hi havia espectacle nou. Després, van començar a venir frases com aquesta: estic segur que és fidedigna, que casa amb molts partits de molts ajuntaments (i no tan sols d'ajuntaments, que sovint s'emporten els calbots: a l'*alta política* hi passa això, també), tant és que siguin de dreta com d'esquerra.

—**Dieu que l'obra és "un conte sense fades". Un conte amb què, per tant?**

—Amb fum. Les fades apareixerien de la boira. I la boira és blanca, és màgia, natura, puresa... Els polítics vénen del fum. I el fum és tòxic. Pot ser químic, radioactiu. O de tabac. És espès, nociu. No n'hi ha, de fades, aquí, sinó gent de carn i ossos, corruptes que s'apropien els diners de tots plegats... És que parlem de coses molt fortes. Per això aquesta vegada m'ha sortit un drama i demano disculpes per la tristesa. Però és que aquest espectacle, que alhora és molt còmic, en el fons és un drama.

—**És que sovint els personatges tragi-còmics carreguen més tristesa...**

—Exacte. De tota manera l'espectacle és molt divertit, eh? S'hi fa humor d'una qüestió molt real i propera que la gent identifica de seguida. Jo, segurament, es-

“M’agrada que hi hagi gent que no ens pugui ni veure”

Quim Masferrer caracteritzat per al seu personatge a *Fum*.

Quim Masferrer (Sant Feliu de Buixalleu, Selva, 1971) és un dels tres mosqueters que formen Teatre de Guerrilla. Fins l'11 d'octubre s'està al Teatre Micalet, a València, per representar-hi 'Fum', una comèdia de bar i polítics que ell mateix ha escrit i dirigit.

tic influït pel meu entorn i, és clar, retrato els polítics que tinc a prop. Però després també m'adono que n'ha sortit un espectacle absolutament universal: jo et

parlaré d'allò que ha passat pels volts de Girona i tu em parlars d'aquí a València, però dius: "Ei, és el mateix: casen." He arribat a la conclusió que hi ha uns

polítics absolutament mediocres. Potser tenim els polítics que ens mereixem, però això ja és una altra història. En tot cas, un fuster mediocre no tindrà feina, perquè si fa els mobles defectuosos quedarà expulsat per les mateixes lleis del mercat; un polític mediocre, no pateixis que pot tirar endavant perfectament.

—Se us ha enfadat ningú?

—Síii. Aquest espectacle ha generat molt de rebombori a Catalunya: hi ha polítics que s'han sentit molestos. Crec que és un símptoma clar de remordiments de consciència, perquè no fem al·lusions directes a ningú. Però també hi ha polítics a qui els ha agradat moltíssim. Perquè de la mateixa manera que dic que és una crítica molt forta a la mediocritat política, també pretén ser un petit homenatge als polítics bons. Mira, hem fet moltes actuacions, gairebé ens coneixem tota la geografia catalana, i finalment t'adones quan hi ha una persona que s'estima la cultura i que té ganes de fer coses. La meua més sincera admiració per aquests polítics de pobles petits que gairebé sembla que estiguin apuntats a una ONG, com aquell qui diu.

—Aquests no hi surten, a *Fum*...

—No. Perquè hi ha els altres polítics, els que només procuren per la seva carrera, amb l'únic objectiu d'arribar a seure en una cadira, que els dona influències, i les influències són diners... i totes aquestes coses. Jo tinc la teoria que algú ha fet un estudi i ha descobert que l'ésser humà cada quatre anys fa un *reset*, té un petit lapsus que fa que torni a votar. I per això les eleccions no són cada dos anys ni cada sis.

—No teniu por que no us contractin? Vull dir que a la conferència de premsa de presentació heu fet referència a un polític molt concret...

—Sí, al senyor Enric Vilert, president de la Diputació de Girona. Va fer una carrera meteòrica, començant com a alcalde de Vilablareix i el primer que va fer aquest senyor, que és d'ERC, quan va arribar a la Diputació va ser apujar-se el sou d'un 40%! Però si en teoria és d'esquerres, aquests diners no s'haurien de destinar a atencions socials, per exemple? Bé, és un exemple de polític mediocre. L'obra no va dedicada a ell, però. Perquè si es tractés d'un cas aïllat, el tema no mereixeria ni un espectacle de teatre.

—I quin remei hi ha?

Masferrer, amb els actors que també són a València amb *Fum*, Piero Steiner i Enric Ases.

—Nosaltres mai no oferim solucions, perquè no ens creiem legitimats per a donar consells. L'únic que faig, als meus textos i espectacles, és observar la realitat i mostrar-la mitjançant un codi teatral. Que s'ajusta molt a la realitat, segons el meu punt de vista. Només pretenc posar el meu punt de vista sobre l'escenari i continuar fidel a aquest teatre de guerrilla.

—**Què vol dir, això?**

—Vol dir teatre de crítica, de proposar, de comunicar. Jo crec profundament en el poder del comediant: no som aquí tan sols per fer riure, sinó per anar una mica més enllà. És allò del bufó: un deure social que tenim els qui ens dediquem a aquesta feina. De fet, personalment, com a ciutadà, ja que em dedico a fer humor, sentia un deure de dir-hi coses, contra aquesta mena de poder polític. Per bé que la guerrilla té les de perdre: sempre guanyen els exèrcits...

—**Bé, no se sap.**

—Mai no se sap, és cert. Sigui com

vulgui, a la guerrilla som idealistes, també: lluitem pel que creiem des d'aquest nostre context teatral.

—**Quant de temps costa parir un text teatral?**

—Depèn. De primer t'adones que hi ha un tema que es va repetint a les sobretaulas del grup. I aleshores veus que ho has d'ordenar. Aquesta és la feina del director de teatre, de fet: ordenar el caos que tu i els teus companys teniu al cap. I en aquest procés d'ordenació hi intervenen la improvisació, la feina... Sempre em marco un temps de mig any: entre que surt la idea, la comparteixo, que fem pluges d'idees amb els companys, que m'ho emporto a casa, que escric, que estic una setmana sense escriure, que després resulta que passo tres nits sense dormir i vinga a escriure... En aquest mig any et surt un text, ens tanquem en un escenari, improvisem, juguem i hem d'estar a punt per a fer una estrena. Perquè m'agrada ser resultatista, com un fuster que hagi de lliurar una calaixera: jo m'estic vuit hores fent això, haig de ser prou efectista per tenir-ho enllestit, començar una gira, que els actors puguin cobrar, etc. I que la nostra feina sigui una feina normal.

—**No és especial, el món de l'espectacle, sinó un ofici més?**

—És clar. Teniem un espectacle que es deia *El directe* i hi parlàvem del *glamour*, dels actors, del creador, la inspiració divina... i totes aquestes coses. Ens fòtiem de nosaltres mateixos, ens posàvem directament a la picota. En certs ambients teatrers i televisius no va caure gaire bé. I a mi això m'agrada molt. M'agrada que Teatre de Guerrilla tingui molts seguidors —que en tenim—, però també detractors.

—**Us agrada?**

—Sí. Perquè vol dir que no fas un humor innocu, que no ets conformista, que les veritats ofenen. M'agrada que hi hagi gent que no ens pugui ni veure. M'ha agradat sempre.

—**I això de la fama, com ho tenim?**

—La nostra feina és popular. De fet, els qui ens hi dediquem tenim un punt

d'exhibicionista. És a dir, et poses en un teatre davant de qui sap quantes persones i de fet els dius: "Mireu-me." I, és clar, quan entres a la televisió això es multiplica per molt. Bé, ara tenim aquest toc de popularitat que perseguïem, perquè fem un teatre tremendament popular, i si tinc ganes d'explicar una cosa penso que a com més gent pugui arribar, molt millor. Hi ha molta gent que ens ha descobert per la televisió i això fa que en aquell teatre on abans hi vinguin quaranta persones ara n'hi vinguin 500. De tota manera, ara hem fet una aturada televisiva. Som teatre. De guerrilla.

—**També heu treballat el vessant de la producció, des de la República de Guerrilla...**

—Sí: la vam fundar per donar asil artístic, diguem-ne. Com a companyia d'aquestes d'abans, que més que una companyia som una banda, coneixem les dificultats de començar, allò d'anar a una gestoria i dir: "Escolti, miri, que nosaltres és que fem teatre..." En això, la majoria dels qui ens dediquem a aquest món som uns negats totals. I vam decidir de mirar de facilitar la feina, un espai per a assajar... Facilitàvem la producció d'aquestes companyies. I se n'han fet unes quantes, de coproduccions.

—**I això continua funcionant?**

—Sí. Bé, després d'uns quants anys d'experiència ara mirem cap a on ho hem de reorientar. La República m'agrada molt perquè és un joc on també pots jugar amb la vida real i llegir-hi entre línies, ja pel sol fet de crear una república independent: és allò de dir: "No volem vassallatge a cap mena de monarquia."

—**Diguem que no vàreu fer consulta: hi va haver directament una proclamació...**

—És que un referèndum com el d'Arenys el tenim molt fàcil de fer: tu què dius? Sí? I tu? Au, avall. No hem de demanar permís a ningú. Tenim constitució, nosaltres, no pas estatut, i sabem claríssimament quin és el finançament. Som l'únic país al món on el cent per cent de la indústria és cultural.

—**La darrera l'he manllevada del comentari en un fòrum digital: "Aquests tres són ben punyeteros. Quan menys t'ho esperes, te la foten."**

—[Riu.] Està bé. Això els pallassos ja ho tenen.

“Hi ha polítics que s’han sentit molestos. Crec que és un símptoma clar de remordiments de consciència”

Núria Cadenes